

Emmaste Vallaleht

Emmaste vallavolikogu ja vallavalitsuse ajaleht. Tasuta.

NOVEMBER
2013
9 (100)

VOLIKOGU ISTUNGID OKTOOBRI- NOVEMBRIS 2013.

Volikogu esimeheks valiti Ülo Kikas ja aseesimeheks Merike Kallas. Endine vallavanem Tiit Peedu vabastati ametist. Talle otsustati maksta hüvitist kahe kuupalga ulatuses. Lõppenuks loeti endise vallavalitsuse volitused.

Uueks vallavanemaks kinnitati Tiit Paulus ja vallavalitsuse liikmeteks Raivo Mölder, Toomas Holsmer, Harri Hiis ja Tõnis Saarnak.

Volikogu komisjonide koosseisud kinnitati järgmiselt:

revisjonikomisjon:

esimees – Merike Kallas, liikmed – Avo Kail ja Hergo Tasuja;

haridus- ja kultuurikomisjon:

esimees – Hergo Tasuja, liikmed – Marko Pruunlepp, Liina Lepamaa, Ivi Teller, Heli Lindmäe, Katre Pruul ja Tiina Koit;

sotsiaalkomisjon:

esimees – Maido Rand, liikmed – Kaie Lauter, Svetlana Paomees, Kristi Ugam, Maiu Hiis ja Külli Tintse;

eelarve- ja majanduskomisjon:

esimees – Gustav Kotkas, liikmed kinnitatakse järgmisel volikogu istungil.

Otsustati anda luba Harju külas asuva Tedre kinnistu jagamiseks ja Öngu külas asuva Rohuniidu kinnistu nime muutmiseks. MTÜ Krossipalavik oli esitanud avaldu-

se vallale kuuluva Nurste külas asuva Motokrossi kinnistu tasuta kasutamiseks. Otsustati kutsuda MTÜ esindaja volikogu istungile ja uurida, kas kinnistul on seadustest tulenevaid kitsendusi-piiranguid.

Pilvi Post

VALLAVALITSUSE ISTUNGID NOVEMBRIS 2013.

Maa-, ehitus- ja planeerimisküsimused.

Otsustati:

* Väljastada projekteerimistingimused Emmaste külas asuvate ühisveevärgi veetrasside rekonstrueerimise 2. etapi ja uute veetrasside rajamise, Viiri külas asuvale Lauda kinnistule rajatava sõnnikuhooldla rajamise ning Jausa külas asuva Priimula-Masti kinnistu elektrivõrguga liitumise projekteerimiseks.

* Väljastada kasutusluba Emmaste külas asuvate kergliiklustee valgustuse ning Emmaste AJ F7 ja Võitööstuse AJ F7 kasutamiseks.

Sotsiaalküsimused.

Otsustati:

* Maksta lapsetoetust 9 taotlejale.
* Maksta täiendavat sotsiaaltoetust 1 taotlejale.
* Maksta MTÜ-le Agapäeotsa Selts

toetust lapsehoiuteenuse osutamise eest.

* Maksta vajaduspõhist peretoetust 6 taotlejale.

Muud küsimused.

Otsustati:

* Kinnitada hajaasustuse veeprogrammi 1 aruanne, maksta välja projekti lõppmakse.

* Vabastada korraldatud jäätmeveost 1 taotleja.

* Moodustada inventuurikomisjon aastainventuuride läbiviimiseks.

* Sulgeda ajutiselt kohalikud maanteed seoses teekatte kandevõime nõrgenemisega.

* Moodustada vallavalitsuse alaline komisjon Vallavalitsuse (ameti-asutusena) ametnike konkursside korraldamiseks.

* MA EMKO juhataja Harri Hiis esitas valitsusele korralduse eelnõu "Hajaasustuse programmi I taotlusvoorst toetuse saajate nimekirja ja väljamaksete teostamise tingimuste kinnitamine." Kuivõrd valitsus oli ametis alles esimest päeva ning ei ole saanud materjalidega tutvuda, siis jäeti küsimus järgmisele valitsuse istungile arutamiseks.

Pilvi Post

EMMASTE KOOL TÄNAB

Reha Heljat, Pähkel Sirjet, Pöder Ainot, Vanaselja Kullat, Kadri Klappi, Kolga Oliveri, Vahtra Tiit, perekond Valku, perekond Leenurme, perekond Pruuli, OÜ Liisbet Tukatit, OÜ Faasioni, OÜ Vessetit,

kes aitasid kooli mitmesuguste vajalike materjalidega, mida saab kasutada tööõpetuse ja käsitöötundides.

SUUR AITÄH TEILE KÕIGILE!

VOLIKOGU ESIMEHE TERVITUS!

Hea Emmaste valla elanik. Valimised on möödunud. Täna Sind, eriti, et Sa olid keskmisest hiidlasest ja eestlasest aktiivsem oma valikut tegema. Sellega näitasid, et hoolid oma kodukohast ja usud, et kohapeal koos otsustades ja tegutsedes saame oma vallas elujõulise kogukonna püsivuse nimel mõndagi ette võtta.

Sinu valikute tulemusena toimus valla juhtimises olulisi muudatusi. Volikogus on uusi ja ka noori liikmeid, kel on jõudu ja tahtmist vallas elu edasi viia. Elutarkustki on, sest varasema volikogu töökogemusega on neli liiget. Tööle on asunud vallavalitsus eesotsas meie uue vallavanema Tiit Paulusega. Talle on algus tavapärasest keerulisem, sest tuleb leida nii finantsjuht kui vallasekretär. Tore, et olemasolevad ametnikud on abivalmis. Vallavanem kaasas meeskonda mitmekesise kompetentsiga vallavalitsuse liikmed.

Aitäh Sulle, et olid vallavolikogu valimistel ühtse, koostöövalmi ja sõbraliku kogukonna poolt. Esimeste sammudena on uues vallavolikogus, proportsionaalselt valimistulemustega, töösse ja vastutama kaasatud kõigi kolme valimistel osalenud nimekir-

ja esindajad: vallavanema kandidaadi esitas VL Ühtne Emmaste ja volikogu esimehe kandidaadi seadis üles VL Emmaste Eduks. Komisjonide esimehed valiti kõigist kolmest volikogus esindatud valimisnimekirjadest. Usun, et kõigi osapoolte kaasamisega saavutame usaldusliku õhkkonna ja tulemusliku koostöö.

Valla juhtkonna tegevuse tulemusena peame suutma säilitada Emmaste valla oma rahva jaoks oluliste teenuste pakkujana, et inimestel oleks kohapeal võimalik arstiabi saada, lapsi koolitada, tööl käia, kauplustest esmatarbekaupu osta, raamatukogu külastada, sporti harrastada, seltsielus osaleda, sõnaga normaalselt elada. Siinkohal on iga elaniku soovid ja ettepanekud elu-olu paremaks korraldamiseks teretunud. Milliseid ettevõtmisi ühisest rahakotist korraldama peaks, on ju meie kõigi otsustada. Soovide täitmise võimalus sõltub aga sellest, kas me sinna ühisesse rahakotti piisavalt koguda suudame.

Kas suudame oma elanikkonda säilitada? Ehk koguni kasvatada? Vajalik on, et loome koos Emmaste vallale väärt elupaiga tuntuse. Kõigil meil on vastutus selle eest, kuidas Emmaste valda teatakse.

Vallas on olulised eluvaldkonnad

omavahel tihedalt põimunud: kodulähedased töökohad, laste haridusvõimalused, elamispinna võimalused, seltsielu, transpordivõimalused, meditsiin, kauplused jne. Meil tuleb teadlikult ja arukalt teenuste kasutamisel eelistada ja toetada just kodulähedasi võimalusi, sest ainult nii saavad need püsima jääda.

Kool vallas on kogukonna elujõu alikas. Riik on optimeerimas hariduskulusid ja tõenäoliselt väheneb väikeste klasside haridustoetus. Kuni õppijate arv taas kasvab, on keerulistel aegadel väga oluline tagada Emmaste põhikooli areng, konkurentsivõime ja maine. Paljud koolid mujal valdades arenevad ja püsivad tänu kogukonna aktiivsele toetusele. Lapsevanemate, edukate vilistlaste, kohalike ettevõtjate eestvõttel on selleks koolide juurde loodud MTÜ-sid, sihtasutusi, fonde jne. Ehk oleks siit ka meile mõtteainet?

Kallis Emmaste valla elanik, aerutagem edasi koos, ühtselt, ühes paadis, Emmaste eduks ja isamaa rõõmuks, et meie paat visalt ka vastutuuli trotsides ikka edasi liiguks.

Ülo Kikas
Volikogu esimees

Politsei soovitab: tee end nähtavaks ja ole tähelepanelik!

Pikale veninud sügis paneb meelde tuletama kõigile liikluses osalejatele ununema kippuvaid kohustusi. Ikka selleks, et jõuda sihtpunkti turvaliselt ning tulla liikluses edukalt toime. Pimeda ajal muutub paratamatult kõige kaitsematuks liiklejaks jalakäija. Vältimaks halvimat, tuleks jalakäijal asulavälisel teel kõnnitee puudumisel kasutada liikumiseks vaid vasakpoolset teepeenart ning kindlasti valgustada ennast helkuriga või süüdatud laternaga. Kõndides vasakpoolsel teepeenral, s.t autode sõidusuuna vastupidises suunas, minimeerib jalakäija endale võimaliku tekkiva ohu.

Kandke kindlasti helkurit ja see tuleks kinnitada paremale poole riietele nii, et helkur rippuvasendis ulatuks põlve kõrgusele. Kunagi ei ole liiast, kui kantavaid helkureid on mitu. Samuti aitavad ohutusele kaasa kantavad helkurvestid või riietele kinnitatud helkurribad. Kindlasti tuleks

siinkohal meelde tuletada lõbustusasutustest koju suunduvatele jalakäijatele, et helkuri taskust väljavõtmise aitab teid muuta märgatavaks liikluses ka autojuhtidele.

Peale jalakäijate vajavad liikluses kaitset ka jalgratturid. Pimedatel sügisõhtudel saabudes töölt, trennist või sõbra juurest, oleme tihti unustanud, et väljas on pimedaks läinud. Siinkohal väike meeldetuletus, milline peaks olema jalgratta varustus, et muuta ennast jalgratturina liikluses nähtavaks. Jalgrattal peab olema töökorras pidur ning signaalkell, vähemalt ühe ratta mõlemal küljel kollane helkur ning pimeda ajal või halva nähtavuse korral sõites peab põlema ees valge ja taga punane tuli. Need nõuded kehivad jalgrattaga sõites nii asulasisesel teedel kui ka asulavälisel teedel. Hoolimata Käina aleviku valgustatud tänavatest, kohustuvad jalgratturid siiski kasutama nõutud varustust ka valgustatud aladel. Samuti on jalgratturitele nõue juhtida jalgratast kainelt. Et jalgratturina minimeerida endale ohtu liikluses, on soovitatav ka-

sutada kohustuslikke märguandeid, s.t suund, peatumine, pöörded. Nii mõistab sõidukijuht juba varakult jalgratturi etteavatsetud tegevust liikluses.

Tuletan veel meelde ka mootorsõidukijuhtidele, et pime aeg on raske kõigile liiklejatele ning tähelepanelikkus nõrgemini kaitstud liiklejate suhtes ei ole kunagi liiast. Et jälgida hoolikamalt liiklust, on tihti vaja vaid natuke vähendada kiirust ja teravdada tähelepanu.

Kaugel ei ole ka aeg, kui seadus kohustab meil kasutama talverehve – ärge jätke rehvivahetust viimasele hetkele. Seda tuleks teha aegsasti ja vältige suverehvidega sõitmist ajal, kui ilmastikuolud on muutunud talviseks. Kui isegi ei ole kohe võimalik rehve vahetada, siis tuleb oma sõidustiil ja kiirus kohandada teeloludele vastavaks.

Turvalist liiklemist ja head läheneva talve algust!

Piirkonnapolitseinik Kaupo Känd

EMMASTE KOGUKOND 19. SAJANDI LÕPUS

Merje Kikas

Vallaelanike liikumine

Väliseestlane Alfred Luup jutustab oma mälestustes sajandi teisel poolel tekkinud "uut seltsi rändavaist hiidlastest", kes leidsid teenistust Liibavi või Vindovi sadamates. Nende teekond algas kevadel Tärkma rannast. Seal mindi üle merejää Muhusse. Peatuti Pärnus ja Heinastes ning Riias sõideti rongiga Liibavisse või Vindovi, kus asuti teenistusse suurtel ulgumerepurjekail. Näärde ajal saabusid mehed koju tagasi. Kuid oli ka neid, kes seilates välisriikide laevadel jõudsid tagasi alles mõne aasta pärast. Ka neil kangetel Hiiumaa meremeestel pidi vallapass ette näidata olema.

Kahjuks ei kajastu passiraamatutes maapassi saajate rände sihtpunktid. Arvestades sellega, et ka Hiiumaal oli Emmas- test rohkem kui 30 versta eemal asuvaid potentsiaalseid töopakujaid, võisid osad passisaajad tööd ja teenistust leida ka oma kodusaaarel. Näiteks 1829. aastal Ungern-Sternbergide poolt avatud Kärkla kalevivabrikus.

.....järgneb uuel aastal

Päästeamet kutsub kodanikeühendusi õnnetuste ennetamise alasele koostööle

Päästeamet kuulutab välja projektikonkursi mittetulundusühendustele, eesmärgiga kaasata kodanikeühendusi uute ideede ja tegevuste leidmiseks õnnetuste vähendamise nimel. Projektikonkursil läheb jagamisele 30 000 eurot.

Toetavate projektide raames antakse inimestele teadmisi õnnetuste ennetamiseks ning oskusi nendega

toimetulekuks. Projektide teemad on sarnaselt möödunud aastatele valitud tulekahjude ja veeõnnetuste ärahoidmiseks.

Eelmisel aastal esitati Päästeametile kokku 21 projektitaotlust, millest kuus sai ka toetust. Kokku osaleb selle aasta projektides otseselt, millest osad veel käivad, üle kolme tuhande inimese. Päästeametile on kokku kaheteistkümne aasta jooksul esitatud 368 taotlust, millest toetuse on saanud 121.

Ühingute tule- ja veeõnnetuste ärahoidvaid projektitaotlusi oodatakse Päästeametisse 13. detsembriks

2013. Taotlemise tingimused, vormid ja juhised on avalikustatud Päästeameti kodulehel [HYPERLINK "http://www.rescue.ee/projektikonkurs"](http://www.rescue.ee/projektikonkurs) www.rescue.ee/projektikonkurs

Lisainfo:

Tiina Laube

Päästeamet

Ennetustöö osakond

Projektikonkursi peakoordinaator

5100434

HEI, KODUVALLA EAKAD!

Suvi tuli, oli ja läks. Aga meie panime ta purki! Moositegu ja aiasaaduste hooldamise laine tabab meid igal suvel ja sügisel. Ikka soolast ja magusat, maheadat ja teravat, ammu järele proovitud ja midagi päris uut.

Saabunud sügis on olnud mõnusalt pikk ja soe. Suvepäikese endasse talletanud puude lehed rõõmustasid meie meeli imelise värvikirevusega. Sellest särast talletasime elujõudu. Kuigi puitained valmistusid puhkuseks, õhkus nendest rohkem tärkamist ja elu, kui et kadu ja kõdu. Igas viljas, seemnes ja võr- ses peitub uus algus.

Nüüdseks on panipaigad purke täis, aiad ootavad järgmist kevadet. Aja kulg on muutunud loiumaks, päevad lühemaks. Sageli märkame ka endid laisklemas.

Just nüüd on aeg mõnusaks koosolemiseks ja päevatubades algab uus toimetamine. Aiahuvilised said kokku Emmaste Raamatukogus ja kuuldavasti jätkavad seal ka edaspidi. Hubane ruum, lahke perenaine pr. Eike Soomsalu, uudiskirjandus käepärast - mida veel tah- ta?! Kui on huvi ja ideid, võtke ühendust prouade Milvi Vanatoa, Piisa Riisenbergi või Margarita Maripuuga. Võimlemishu- vilised on vapralt koos käinud ka suvel, ikka 2 korda nädalas pr. Õie Aedma ju- hendamisel.

Lõppev aasta on pärandkultuuri aasta. Mis see kultuuripärand üldse on, kuidas ja kellele me seda hoiame - neid tõde- sid aitas mõtestada aasta algul pr. Helve Russak Sõru Muuseumist.

Nüüd on käsitööhuvilised naised võt- nud nõuks selle aasta väarikaks lõpeta- miseks panna endisesse päeva tupp- a üles üks näitus ja müük. Rahvatarkus üt-

leb: "Mis viga tuld tetta ku vanu tunglit om võtta".

Näituse teemaga on kõige rohkem kursis prouad Milvi Vanatoa ja Valja Tänavsuu.

Vaata kuulutust vallalehes!

Kohe-kohe oleme advendiajas, siis jõuluküünalde valguse lummuses. Kõik on rõõmsad. Või kas ikka on?

Pered on kasvanud, aga võib-olla ka osadeks pudenenud. Äkki tunned end kuidagi üksiku ja tõrjutuna, vajad suht- lusringi? Tule päevatuppa! Meiega saab ühendust sotsiaalnounik Liia Rulli vahendusel telefonil 462 2441

Ilusat jõuluootust kõigile!

Emmaste päevatoa pere mõtteid pani kirja

Aimi Pruul, pensionär

EELTEATED

1. detsembril kell 18.00 I adventiküünla süütamine Emmaste kirikus ja peale seda tulede süütamine valla jõulupuul.

Emmaste lasteaia "Naksitrallid" jõulukohvik ja jõululaat
16.-17. detsember kella 15.00—18.00.

Olete oodatud külastama!

Emmaste lasteaia "Naksitrallid" jõulupidu toimub
18. detsembril algusega kell 15.00

EMMASTE PÕHIKOOLI JÕULUKONTSERT
"HOIAN JA HOOLIN" TOIMUB 19. DETSEMBRIL
KELL 18.30 KOOLI AULAS.
OLETE OODATUD!

20. detsembril kell 11.00

Emmaste Avatud Noortekeskuses
Höbelusika pidu 2013. aastal sündinud vallakodanikele.

21. detsembril algusega kell 12.00

Valla eakate jõulupidu Emmaste Põhikooli saalis.
Eelregistreerimine telefonil 462 2444 Heli või 462 2441 Liia

Alates **9. detsembrist** võtab vallavalitsus vastu avaldusi väljaspool Hiiumaad õppivatelt noortelt "Jõuluks koju" toetuse saamiseks.

Toetuse avaldus on kätte saadav valla kodulehelt.

KÄSITÖÖ NÄITUS JA MÜÜK

ENDISES EMMASTE PÄEVATOAS

AVAMINE I ADVENDIL, **01. detsembril kell 11.00**
KUNI KOLMEKUNINGAPÄEVANI, **06. jaanuaril 2014**
Näitusmüük avatud tööpäevadel ja laupäeval

kell 11.00-14.00

OLETE OODATUD KÜLASTAMA!

KASUTATUD RIIETE ANNETUSMÜÜK

LEISUS T ja K 15.30—17.30

EMMASTES N ja R 11.11—14.00

Tartu mets

ostab

metsakinnistuid

Teeme teile parima pakkumise!

tel 5557 7007

www.tartumets.ee

Emmaste Spordihall ootab
kõiki pilatase ja aeroobika huvilisi trenni.

Teisipäeviti kell 18.30
toimub pilatase treening
(2€ kord)

ja neljapäeviti kell 19.00
step-aeroobika treening
(2€ kord).

Treeninguid juhendab
Kaisa Kaerma.
Kõik on oodatud!

Emmaste spordihall on avatud

T—N 13.00—20.00

Lisainfo tel. 5690 7738 Jaana

Sündis uus vallakodanik

LIISI PRANNO

07.11.2013

Pärna küla

Õnnitleme vanemaid ja vanavanemaid!

*Su jalg ei astu enam armsaid radu,
ei ava käsi koduvärvat....*

MANALATEELE LÄINUD.....

SILVIA-MERCHEDES MÄE

22.01.1921 – 22.11.2013

Reheselja küla

Siiras kaastunne lähedastele

Õnnitleme detsembrikuu sünnipäevalapsi!

Eakad sünnipäevalapsed

82	10.12 – Valve Jõelett
	12.12 – Ahto Rämmal
81	03.12 – Klaudia Sööl
	Jubilariid
80	25.12 – Asta Lepmets
55	22.12 – Ants Küttim
50	08.12 – Aaser Pöder
	10.12 – Henn Martinson
	13.12 – Sirje Männik
	23.12 – Inge Gagarina
	27.12 – Kalev Pruunlepp

TEEMAJA

AVATUD
E - P 11.00 - 17.00
TELLMISEL VASTAVALT SOOVILE

Iga päev uus lõunamenüü!
Peo- ja sünnipäevalauad

TELLI PEOTOIDUD KOJU

Reserveerimine ja info
kohapeal või tel. 5182211

TERE TULEMAST!